

SMULKIOJO IR VIDUTINIO VERSLO (SVV) FINANSAVIMO GALIMYBIŲ TYRIMAS

LIETUVOS BANKO IR KONKURENCIJOS TARYBOS JUNGTINIS TYRIMAS

2021 12 15

Tyrimo tikslas

Lietuvoje stebėtos tendencijos iki pandemijos:

- Pradėjo mažėti **naujų mažų paskolų srautai**;
- **Padidėjo atmetamų paskolų paraiškų dalis**, ypač tarp mažesnių įmonių;
- ES institucijų vykdomose apklausose ir analizėse **suprastėjo SVV įmonių finansavimo galimybes vertinantys rodikliai**.

Lietuvos banko ir Konkurencijos tarybos ekspertų grupė atliko SVV finansavimo galimybių tyrimą

Tyrimu siekta:

- **įvertinti SVV įmonių prieigos prie finansavimo šaltinių Lietuvoje galimybes, išsiaiškinti jas ribojančius veiksnius**;
- priklausomai nuo rezultatų ir išvadų, **pasiūlyti priemones ar kryptis, kaip būtų galima prisidėti prie kredito prieinamumo SVV įmonėms didinimo**.

Tyrimo išvados: daliai SVV įmonių finansavimo galimybės prastėjo tiek dėl trumpalaikių, tiek ir ilgalaikių veiksnių

Analizuojamu laikotarpiu sunkiau pasiskolinti buvo:

- **didesnės rizikos** (mažesnio kredito reitingo) SVV įmonėms,
- **mažiau darbuotojų turinčioms** įmonėms,
- **ilgalaikių santykių su finansų įstaigomis neturinčioms** įmonėms,
- įmonėms, veikiančioms **NT ir statybų, transporto** sektoriuose.

Finansavimo trikdžius lėmė **tiek trumpalaikiai, tiek ilgalaikiai veiksniai.**

Trumpalaikiai veiksniai:

- Susiję su ekonomikos situacija, ciklu;
- Susiję su bankų vidaus sprendimais ir kelių bankų persitvarkymo procesais.

SVV finansavimo prieinamumą riboja ir ilgalaikiai trukdžiai

Užstato trūkumas: mažesnėms įmonėms trūksta įkeisti tinkamo turto.

Informuotumo apie finansavimo galimybių įvairovę stoka: SVV įmonės yra linkusios kreiptis tik į vieną ar du bankus, joms trūksta informacijos apie finansavimo alternatyvas ar esamas valstybės pagalbos priemones.

Žemas nuosavo kapitalo lygis: penktadalio finansines ataskaitas teikiančių įmonių nuosavas kapitalas yra neigiamo dydžio, tai gali rodyti, kad jos yra nemokios arba galimai neskaidriai veikiančios.

Finansinės atskaitomybės stoka: didelė dalis įmonių neteikia privalomų finansinių ataskaitų ir auditoriaus išvadų.

Finansinio raštingumo trūkumas: SVV įmonės neretai negali tinkamai užpildyti ir pateikti reikiamų dokumentų finansų įstaigoms, nemoka tinkamai pasirinkti finansavimo šaltinio ar valstybės pagalbos priemonių.

I rekomendacijų kryptis: informacijos apie įvairių finansinių šaltinių pasiekiamumą SVV didinimas

Užtikrinti, kad SVV, kurių finansavimo paraiškos buvo atmestos, gautų išsamią ir aiškią informaciją apie kitus galimus finansuotojus

Sustiprinti informacijos apie finansavimo šaltinių įvairovę sklaidą: parengti aiškią informaciją, ją koordinuotai skleisti, atsižvelgiant į įmonių poreikius

Įvertinti prieigos prie Paskolų rizikos duomenų bazės suteikimo ne kredito įstaigoms galimybes: tai leistų alternatyviems finansuotojams vertinti besiskolinančių SVV finansinę būklę

II kryptis: stiprinti įmonių finansinę atskaitomybę ir neigiamą kapitalą turinčių įmonių reguliavimo laikymąsi

Informuoti įmones apie galimus sunkumus gauti finansavimą rinkoje ar valstybės pagalbą, jei jos neteikia finansinių ataskaitų ar veikia turėdamos neigiamą kapitalą

Principingiau taikyti įstatymuose numatytas priemones įmonėms, kurios veikia turėdamos neigiamą nuosavą kapitalą

Sustiprinti finansinės atskaitomybės reikalavimų laikymosi priežiūrą ir kontrolę

Pasiekti, kad valstybės pagalbos priemonėmis naudotųsi tik finansinės atskaitomybės reikalavimų besilaikančios įmonės

III kryptis: lengvinti procedūras ir didinti SVV finansinį raštingumą

Nedubliuoti informacijos ir efektyvinti formų, privalomų valstybės pagalbos siekiančioms įmonėms, pildymą

Didinti valstybės registrų duomenų prieinamumą finansuotojams

III kryptis: lengvinti procedūras ir didinti SVV finansinį raštingumą

Didinti su kreditavimu susijusių valstybės pagalbos priemonių aiškumą

Valstybės pagalba įmonėms – „vieno langelio“ principu

SVV finansinio raštingumo didinimo programų koordinavimas ir vertinimas

IV kryptis: reguliariai vertinti ir tobulinti SVV skirtas valstybės pagalbos priemones

Vertinti valstybės pagalbos priemonių efektyvumą

Vertinti, kokią įtaką valstybės teikiamos garantijos daro finansuotojų taikomiems užtikrinimo priemonių reikalavimams

IV kryptis: reguliariai vertinti ir tobulinti SVV skirtas valstybės pagalbos priemonės

Kaip valstybės pagalbos priemonės galėtų spręsti užstato trūkumo problemą?

Siekti, kad valstybės pagalbos priemonės būtų efektyviau nukreipiamos stabiliai veikiančioms, bet negalinčioms rinkoje gauti kreditavimo įmonėms

Ačiū!